

SEMINARIUM VARADIENSIS

Anul XII
Numărul
5 (82)
FEBRUARIE
2016

Realizat de Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan”, Oradea

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI

Sărbătoarea Întâmpinării Domnului este atestată documentar în secolul al IV-lea, dar a primit o importanță deosebită abia în secolul al VI-lea. Începând din această perioadă, în liturgia bizantină au fost introduse diferite imnuri. Sărbătoarea își are fundamentul în Evanghelia Sfântului Luca care relatează evenimentul prezentării la Templu a lui Isus pentru a fi consacrat Domnului la patruzeci de zile de la nașterea Sa: *Și când s-au împlinit zilele curățirii lor, după legea lui Moise, l-au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-l pună înaintea Domnului. Precum este scris în Legea Domnului, că orice întâi-născut de parte bărbătească să fie închinat Domnului(...). Și iată era un om în Ierusalim, cu numele Simeon; și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângâierea lui Israel, și Spiritul Sfânt era asupra lui. Și lui i se vestise de către Spiritul Sfânt că nu va vedea moartea până ce nu va vedea pe Cristosul Domnului (...). El l-a primit în brațele sale și a binecuvântat pe Dumnezeu (Lc 2,22-28).*

După legea mozaică primul născut de parte bărbătească trebuia închinat Domnului, pentru a fi răscumpărat. Părinții lui Isus se supun acestei prescripții aducându-l la Templu odată cu ofrandele prevăzute de lege. Evanghelistul Luca nu afirmă despre Isus că a fost răscumpărat ci consacrat Domnului, fapt prevestit deja de mesagerul ceresc: *Cel care se va naște din tine va fi Sfânt și Fiul lui Dumnezeu se va chema (Lc 1,35).* Cel care este Sfânt, adică aparține în mod total lui Dumnezeu, este condus la Templu, locul prin excelență al prezenței divine în mijlocul poporului Său.

În același context mama copilului urma să fie supusă unui ritual de curăție la care se supune și Sfânta Fecioară din umilință, chiar dacă ea, neatinsă de păcat, nu avea nevoie de curățire. Pruncul Isus este întâmpinat de bătrânul Simeon căruia Dumnezeu îi promisese că va fi învrednicit să-l vadă pe Mântuitorul, „Lumina neamurilor” și „slava poporului Israel”. Acesta a venit la Templu inspirat de Spiritul Sfânt. Un personaj important al acestui eveniment este și profetesa Ana, o văduvă bătrână ce slujea în Templu zi și noapte. Ea vorbea despre Prunc aducând laudă lui Dumnezeu. O legendă spune că dreptul Simeon ar fi unul dintre cei 70 de învățați care, pe vremea lui Ptolemeu Filadelful, au tradus Vechiul Testament din ebraică în greacă. La traducerea Vechiului Testament, lui i-a revenit cartea lui Isaia iar când a ajuns să

traducă versetul 14 din capitoul 7, *Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel*, considerând că o fecioară nu poate să nască fiu, astfel a schimbat punând în loc de fecioara – „femeia va naște fiu”. Pe dimineața când trebuia să continue traducerea, textul apărea cu „fecioara va lua în pântece și va naște fiu” și Dumnezeu i-a apărut în vis spunându-i că: „nu va muri până nu va vedea pe Mesia născut dintr-o Fecioară”.

Troparul Sărbătorii transpune în cânt evenimentul de la Templu punând în evidență doar pe Isus, pe Mama Lui și pe dreptul Simeon, fără a-i aminti pe Sfântul Iosif și pe Prorocița Ana: *Bucură-te ceea ce ești cu dar dăruită, Născătoare de Dumnezeu Fecioară: că din Tine a răsărit Soarele dreptății, Hristos Dumnezeul nostru, luminând pe cei din întuneric. Veselește-te și tu bătrânule drepte, cel ce ai primit în brațe pe răscumpărătorul sufletelor noastre, cel ce ne-a dăruit nouă și învierea.*

Primele reprezentări iconografice ale scenei Întâmpinării își au originea în secolul al V-lea și se află pe mozaicul Bazilicii Santa Maria Maggiore din Roma. Modelul iconografic al Praznicului s-a definitivat abia prin secolele al IX-lea și al X-lea.

Icoana Sărbătorii Întâmpinării Domnului ilustrează scena petrecută în Templu. Personajul central este Isus, pe care bătrânul Simeon tocmai l-a primit în brațele sale, înaintea unui altar deasupra căruia se află un baldachin. Prunc fiind, Isus nu este niciodată reprezentat în scutece, ci de fiecare dată, Dumnezeu adevărat fiind, este îmbrăcat într-o tunică scurtă. Celelalte personaje sunt îndreptate cu privirea spre El.

Toate personajele din icoană au privirea îndreptată spre Isus. Între acestea, Fecioara Maria ocupă partea dreaptă a scenei, fiind îmbrăcată cu o tunică lungă, albastră și are mâna întinsă spre Isus în semn de dăruire. Ea este prima colaboratoare la opera de răscumpărare a lumii, iar acum face marele Său sacrificiu aducându-l la Templu pe Fiul ei cel Sfânt, anticipând astfel unirea ei cu suferințele Mântuitorului de pe drumul Calvarului și de la picioarele Crucii, unde se va împlini profeția bătrânului Simeon: *Și i-a binecuvântat Simeon și a zis către Maria, mama Lui: Iată, Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stârni împotriviri. Și prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi (Lc 2, 34-35).*

(continuare în pag. 2)

Simeon este prezentat în partea dreaptă având părul lung, gârbovit de ani, iar pe brațele acoperite de veșmântul pe care îl poartă, îl ține pe Isus care stă așezat ca pe un tron. Haina lui este lungă, până la picioarele goale. El este lăudat ca cel mai mare dintre profeți, învrednicindu-se de numele de Văzător de Dumnezeu. Textul pe care l-a rostit ca rugăciune Domnului este cântat la slujba vecemiei: *Acum slobozește pe robul tău, după cuvântul tău, în pace, că ochii mei văzură mântuirea ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor; Lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului tău Israel* (Lc 2,29-32). Este momentul în care rugăciunea dreptului Simeon primește un sens mai profund, deoarece pare să ceară permisiunea lui Dumnezeu ca să vestească Întruparea Fiului Său și în *țimurile de jos*.

Celelalte personaje din scenă sunt Sfântul Iosif, care are în mâinile sale o pereche de turturele ca dar pentru Templu—după legea mozaică și Prorocița Ana, cea care îl lauda pe Dumnezeu. Ea are în mâna stângă un sul pe care scrie „Pruncul acesta a făcut Cerul și Pământul”, având degetul arătător de la mâna dreaptă orientat spre Isus. Biserica îi cinstește pe cei doi – Dreptul Simeon și pe Prorocița Ana—în data de 3 februarie, după sărbătoarea Întâmpinării, iar Sărbătoarea Întâmpinării Domnului devine și Sărbătoarea persoanelor consacrate în Biserica Catolică.

Pr. Anton CIOBA
Rector

FEMEIA GÂRBOVĂ

Evanghelia după Luca în capitolul 13, versetele 10-17 ne relatează minunea vindecării unei femei gârbove de optsprezece ani. Episodul evanghelic se desfășoară în Sinagogă, într-o zi de sâmbătă și de aici o întreagă tevatură, pentru că fariseii și cărturarii ajunseseră, la vremea aceea, să respecte mai mult ziua de odihnă decât pe om și să se teamă mai mult de Sabat decât de Dumnezeu.

Este motivul pentru care mai marele Sinagogii, văzând minunea săvârșită de Domnul, este cuprins de o mânie oarbă, de neînțeles, ce îl scoate din minți și dorind cu orice preț să-și arate autoritatea sa de conducător, ceartă poporul care nu greșise cu nimic altceva decât cu faptul că fusese martor al vindecării. Nici femeia nu greșise cu nimic, pentru că Mântuitorul a surprins-o până și pe ea cu vindecarea, căci nu a întrebat-o dacă dorește sau nu să se tămăduiască.

„Sunt șase zile în care trebuie să lucreze omul. Veniți dar în aceste zile să vă vindecați și nu în ziua Sabatului” – a exclamat cel ce se vedea pus în umbră de puterea nemaivăzută a Domnului, ca și cum tămăduirea femeii ar fi fost munca la câmp sau o altă muncă asemănătoare.

În loc de admirație, minunea a stârnit în el ură, mânie și, fiind laș, nu a avut curajul să-L atace pe cel ce, în opinia sa, încălcase Sâmbăta, ci a ridicat tonul la cei care nu vedeau nicio contradicție între respectarea Sabatului și admirația pentru Domnul, mai cu seamă că acesta săvârșise o așa faptă minunată.

Văzând Mântuitorul ipocrizia aceluia, l-a certat și El la rându-i, generalizând aceasta asupra întregii

tagme a fariseilor și cărturarilor. „Fățarnicilor!”, Le-a răspuns Domnul. „Oare în ziua Sabatului nu-și dezleagă fiecare dintre voi boul sau măgarul de la iesle și-l duc de-l adapă? Dar femeia aceasta, care este o fiică a lui Avraam, și pe care satana o ținea legată de optsprezece ani, nu trebuia oare să fie dezlegată de legătura aceasta în ziua Sabatului?”.

Domnul condamnă astfel o mare confuzie care se impregnase în mentalitatea și concepția iudaică despre Sabat. Este ceea ce îl va face să declare că: „Sabatul a fost făcut pentru om, iar nu omul pentru Sabat” (Mc 2,27). În alt loc, mai găsim scris că: „Eu sunt Domn și al Sabatului?”.

Domnul Cristos a fost răstignit tocmai din cauza faptului că a stârnit ură și dușmănie în diverse grupuri de oameni, spunând lucrurilor pe nume. Se spune în popor că adevărul doare. El a ridicat probleme și a pus întrebări, a

căror clarificare presupunea o stare de disconfort.

Să nu fim neînțelepți! Păcatul formalismului, cel al ipocriziei, al răutății ne pândesc deopotrivă și pe noi. De câte ori nu ne-am surprins și noi a fi formalistul, ipocritul, invidiosul, ori mâniașul din această Evanghelie?

Așadar, să-l iubim pe aproapele mai înainte de a-l judeca ori a-l disprețui, bine știind că în jurul nostru se află fiii lui Avraam. Să punem iubirea față de Dumnezeu pe primul loc în viața noastră, fiind convinși de faptul că El ne pune pe noi mai presus de orice.

Dinu COȘERARIU
Anul II

ÎNSUȘIRILE CREDINȚEI

Trei calități sau însușiri sunt necesare credinței noastre ca viitori preoți sau preoților în general. Credința noastră trebuie să fie:

- *puternică*, de neclintit în adeziunea ei;
- *luminată* pe toată întinderea ei,

conformă cu totalitatea credinței Bisericii;

- *activă*, *lucrătoare*, adică să-și pună amprenta sa dominatoare asupra tuturor activităților și actelor vieții noastre.

În ceea ce privește *puterea credinței*, adeziunea ei de neclintit la cuvântul revelat, exemplele și modelele cele mai la îndemână, dar și cele mai grăitoare le găsim în Sfânta Scriptură. Când Sf. Petru, pe lacul Genezaret, simte că se scufundă în valuri, strigă: „Doamne, scapă-mă” (Mt 14,30). El mai credea în Isus și de aceea Îl cheamă, dar în acel moment credința lui se clatină; i-o reproșează Domnul: „Puțin credinciosule...”. Dar atât pe Tabor și mai cu seamă după promisiunea Euharistiei, când Isus le spune: „Nu vreți să plecați și voi”, iar Petru răspunde: „La cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții celei veșnice” (In 6,68), fermitatea credinței sale era mare.

Avem multe asemenea exemple în Scriptură. Astfel îl avem pe părintele lui Israel, Avraam, despre a cărui credință se vorbește în Epistola către Romani cu un entuziasm plin de sfințenie: „împotriva oricărei nădejdi, Avraam a crezut cu nădejde că el va fi părinte al multor neamuri (...) și neslăbind în credință nu s-a uitat la trupul său amorțit – căci era aproape de o sută de ani”.

Alte exemple de credință sunt cele ale centurionului: „Adevărat vă spun vouă: la nimeni în Israel n-am găsit atâta credință” (Mt 8,10) și al femeii cananeence: „O femeie mare este credința ta; fie ție după cum voiești” (Mt 15,28).

Epistola către Evrei arată cum, prin credință, toți patriarhii, profeții și dreptii Vechii Alianțe, au știut să-și trăiască credința în Dumnezeu: „Prin credință au biruit împărații, au făcut dreptate, au dobândit făgăduințe”.

Dar, începând cu apostolii și cu primii martiri, de-a lungul a două milenii de creștinism avem exemple nenumărate de sfinți consacrați sau anonimi care și-au trăit credința până la ultima consecință – moartea, martiriul. Fericitul prilej din 30 octombrie 2010 de canonizare a Episcopului Szilárd Bogdánffy, poate fi considerat începutul unor canonizări ale contemporanilor noștri, care după două mii de ani au dovedit aceeași tărie în credință a primilor martiri.

În al doilea rând, credința, pentru a fi desăvârșită, trebuie să fie *luminată*. Se poate întâmpla adesea, să fie persoane care deși au o credință puternică, să rămână totuși rudimentară. Exemplul vindecării orbului din naștere, când Cristos îl întreabă dacă crede în Fiul lui Dumnezeu, acesta răspunde printr-un act de credință și de adeziune

totală: „Cred Doamne. Și s-a închinat Lui” (In 9,38).

Totuși, această credință este de nivel elementar, ea încă nu cunoaște acea plenitudine de adevăr și de învățătură pe care Cuvântul întrupat a venit să o împărtășească lumii. Oricât de puternică și de bogată în posibilități ar fi această credință spontană, generoasă, implicită, ea nu mai este suficientă atunci când se trezește cugetarea în om sau în societatea religioasă.

Rățiunea vrea să adere și ea la credință, să-și dea seama de obiectul credinței. Din această nevoie s-a născut de-a lungul veacurilor teologia și, în acest sens, adevărata noțiune a teologiei va fi întotdeauna cea a cărei formulă a consacrat-o Sfântul Anselm: „Credința în căutarea înțelegerii obiectului său” (Proslogium P.L. 158 col. 22V).

Pentru seminariști și preoți, această cultură a credinței este cu atât mai necesară cu cât ne revine sarcina de a lumina credința enoriașilor noștri și apărarea ei împotriva ereziei sau ale lipsei de respect. Este important ca avansarea pe calea spirituală să se facă prin lecturi pioase, prin reflecții în prezența lui Dumnezeu, prin rugăciune. Prin aceasta trebuie să înțelegem studierea Părinților Bisericii, ai principalilor măștri ai doctrinei, dar mai ales aprofundarea Sfintei Scripturi. Aceasta este comoara Miresei lui Cristos (Biserica). Doctorii Bisericii și cei mai mari teologi s-au format în acest fel și, până la sfârșitul veacurilor, aceste scrieri vor rămâne adevărate surse ale științei sacre.

În zilele noastre, există pericolul, chiar pentru cei ce se dedică studiilor superioare, de a pierde ceva din puritatea credinței, unii pot risca să-și simtă credința slăbind sau poate chiar să o piardă. Să ne străduim să studiem cu intenția de a munci pentru Împărăția și mărirea lui Dumnezeu. Sfintele Scripturi citite stăruitor, chiar memorate, vor fi mereu în inima noastră ca un izvor pur de viață spirituală.

Privirea credinței nu trebuie să împiedice pozițiile critice, dar pentru ca să devină mijloc de mântuire, cuvântul divin prezentat în textele sfinte, sufletul nostru trebuie să-și repete neîncetat: „Aici se află cuvântul veșnic, însuși mesajul lui Dumnezeu”.

În sfârșit în sufletul nostru credința trebuie să fie activă, lucrătoare, să invadeze toată existența noastră. Întreaga activitate umană, dacă nu este rodită de harul divin, este neputincioasă în convertirea sau sfințirea și numai a unui singur suflet. Credința este în inimi unica rădăcină a iubirii aproapelui.

Bizuiindu-ne constant pe cuvântul lui Dumnezeu, vom face credința pe deplin activă, ea va domina evenimentele din viața noastră și va radia asupra întregii noastre activități, pentru mărirea lui Cristos.

Pr. Anton RUS
Asistent spiritual

«VIITORUL OMENIRII TRECE PRIN FAMILIE»

«Viitorul omenirii trece prin familie», astfel își exprima convingerea Ioan Paul al II-lea, în urmă cu douăzeci și cinci de ani, în exortația apostolică post-sinodală *Familiaris Consortio*, pe care a reluat-o apoi în 31 mai 2001, în ultimul discurs către profesorii și studenții Institutului pentru Studii asupra Familiei și Căsătoriei, care-i poartă numele și pe care l-a dorit și creat în acea zi fatidică de 13 mai 1981. Relua această afirmație, cu profundă convingere și îngrijorare sporită, în fața promovării artificiale de modele de tip juridic și instituțional, care tind tot mai mult să dizolve dreptul originar al familiei de a fi recunoscută, pe deplin, ca subiect social. Cu această ocazie, de dată mai recentă, spunea: „Aș vrea să subliniez cu putere că instituția familiei, este în măsură să-i dea omului posibilitatea de a-și atinge într-un mod adecvat sensul propriei identități, îi oferă în același timp cadrul potrivit demnității sale naturale și vocației persoanei umane. Legăturile familiale sunt primul loc de pregătire pentru formele sociale ale solidarității. Respectându-și natura academică, prin promovarea unei *culturii a familiei*, Institutul contribuie la dezvoltarea *culturii vieții*, asupra căreia am avut prilejul să-mi exprim dorința în repetate rânduri”.

În fața acestei solicitări și în cadrul circumstanței istorice în care ne găsim și în care suntem chemați să trăim o misiune specifică în favoarea familiei, observăm prezența concomitență a unor tendințe opuse, aproape o ambivalență. Pe de o parte, de fapt, rămâne pertinentă întru totul părerea conform căreia „imaginei *bărbat-femeie* proprie rațiunii naturale și, în mod deosebit, creștinismului, i se opune antropologia alternativă”. (Ioan Paul II)

Ne găsim azi nu doar în fața unei contestări a normelor etice care califică planul lui Dumnezeu asupra iubirii umane, ci și în fața unui fel de mutații antropologice, într-atât de radicală încât configurează o tendință de abolire a ceea ce este omenească (*humanum*). Opoziția sistematică dintre libertate și natură comportă negarea caracterului care identifică diferența sexuală înscrisă în corporalitate, pierderea vocației originare la iubire ca și *communio personarum*, pierderea valorii autentice a paternității și a maternității. Uitarea ființei, a creației și a omului ca imagine a lui Dumnezeu sunt cele trei dimensiuni ale unei crize specifice perioadei care subminează nu doar fundamentele civilizației creștine, ci ale culturii umane însăși.

Pe de altă parte, însă, în lumea occidentală se înre-

gistrează și o anumită inversiune inițială de tendință: se observă din nou necesitatea urgentă a familiei de a păstra *humanum*-ul. Dar tocmai aici se poate vedea problema și poate fi apreciată mai bine provocarea care ni se prezintă: adesea este vorba de tendințe și de propuneri politice, lipsite de o substanță corespunzătoare din punct de vedere antropologic și etic. Acea antropologie alternativă, la care s-a făcut referire, împiedică găsirea unui răspuns potrivit urgenței de a sprijini familia în mod adecvat.

Ființa umană se maturizează ajungând la împlinirea umanității sale prin cultură, adică devine liberă și responsabilă, în măsură să se dăruiască celorlalți în iubire. După cum știm, nu există cultură fără limbaj și nu există limbaj fără adevăr. Cultura familiei este promovată acolo unde se învață limbajul autentic al iubirii, potrivit adevărului originar al principiului înscris de Dumnezeu în inima și în trupul bărbatului și al femeii. Iar acest adevăr nu este doar de contemplat, ci de transpus în viață, în relațiile personale, în raporturile sociale, în instituții. Dacă cultura este acel ceva prin care omul devine și mai mult om și ajunge la plinătatea propriei umanități, atunci familia este locul privilegiat și de neînlocuit al culturii, lăcașul unde ființa omenească se poate naște la umanitatea sa, în bogăția relațiilor constitutive: să se recunoască drept fiu, să fie mire, pentru

a deveni mamă și tată. O societate fără familie este o societate în care, lipsit de legături naturale calificatoare, individul este expus la toate manipulările venite din partea puterii dominante. O societate în care chipul familiei este deformat este o societate în care este pusă în pericol maturizarea omului, libertatea sa, responsabilitatea sa, capacitatea sa de a iubi cu adevărat.

Viitorul omenirii trece, deci, prin familie, prin re-luarearolului său de protagonist în educație, prin creșterea capacității sale de a primi din nou și mereu persoana așa cum este, ajutându-o să devină ceea ce trebuie să fie.

Bibliografie:

Exortația apostolică *Familiaris Consortio*, 22 Noiembrie 1981.
Livio Melina, *Pentru o cultură a familiei: limbajul iubirii*, Galaxia Gutenberg 2011.

Florin BODE

Vicerector

PERIOADA PREGĂTITOARE POSTULUI MARE

-Sfaturi pentru câștigarea „cununii nestricăcioase”-

În privința practicării postului ne putem considera binecuvântați deoarece Cristos ne-a arătat calea. Cine dorește în zilele Postului Mare ce urmează să se aplece spre rugăciune și spre postire, pentru ca la final să primească așa cum se cuvine „Lumina Învierii”, pe însuși Cristos, trebuie să își amintească ceea ce Cristos ne învață în cele patru duminici care formează perioada pregătitoare Postului Mare.

Perioada premergătoare Postului Mare, este formată din 4 duminici și 3 săptămâni, în care avem câteva caracteristici specifice postului, pe care Biserica ni le propune pentru un post desăvârșit: „Duminica Vameșului și a Fariseului”; „Săptămâna vestirii”; „Duminica Fiului Risipitor”; „Săptămâna Lăsatului sec de carne”; „Sâmbăta Morților”; „Duminica Lăsatului sec de carne sau a Înfricoșătoarei Judecăți”; „Săptămâna Lăsatului sec de brânză”; „Sâmbăta Asceților”; „Duminica Lăsatului sec de brânză sau a Izgonirii lui Adam din Rai”.

Această perioadă a fost introdusă de Biserică pentru a-l pregăti pe credincios, atât din punct de vedere spiritual (Duminica Vameșului și a Fariseului – Duminica Fiului Risipitor), cât și fizic, în vederea postului (Duminica Lăsatului sec de carne – Duminica Lăsatului sec de brânză).

„Duminica Vameșului și a Fariseului”, prezintă parabola cu același nume pentru a surprinde o primă caracteristică a Postului Mare: smerenia. Această parabolă nu a fost aleasă întâmplător de către Biserică, ci a fost rânduită astfel pentru a fi o primă învățătură în vederea pregătirii pentru Postul Mare. Parabola nu face altceva decât să arate credinciosului una dintre virtuțile pe care trebuie să le practice pe perioada Postului Mare (smerenia) și, totodată, să îi prezinte unul dintre principalii inamici ai luptei spirituale din această perioadă (mândria). Credinciosul trebuie să ia exemplu vameșului, smerindu-se și recunoscându-se păcătos. De asemenea este bine a urma și virtuțile fariseului; însă fără a se mândri cu acestea.

„Duminica Fiului Risipitor” îl învață pe om o altă lecție spirituală foarte importantă: căința. Prin parabola spusă de Isus, ni se amintește faptul că avem în ceruri un Tată bun și iubitor care așteaptă să ne întoarcem la El în orice moment al vieții noastre. Biserica, prin această parabolă, îl îndeamnă pe om la căință și la practicarea sacramentului Spovezii, sacrament care ne aduce din starea de păcat înapoi în brațele Tatălui Ceresc și ne redă titlul de fii ai Săi.

Dacă primele două duminici încearcă să ofere o direcție spirituală în perioada propriu-zisă a Postului Mare, punându-l pe credincios în raport cu Dumnezeu, următoarele duminici îl pun pe acesta în raport cu aproapele său.

„Duminica Lăsatului sec de carne sau a Înfricoșătoarei Judecăți”, prezintă în Evanghelie un fragment din discursul eshatologic al lui Isus, mai exact parabola despărțirii oilor de capre, în care credinciosului îi este amintit că pentru mântuire nu este sufici-

ent doar a-L iubi pe Dumnezeu, ci trebuie ca această iubire față de El să se facă vizibilă în raport cu aproapele, ori „credința fără fapte e moartă” (Iac 2,20).

„Duminica Lăsatului sec de brânză sau a Izgonirii lui Adam din Rai” îl plasează pe om la linia de start, la începutul Postului Mare, start care este dat de Vecernia de duminică seara. Evanghelia transmite atât îndemnuri pentru Postul Mare, precum și importanța iertării și a postului în taină, post care îl conduce pe omul aflat în suferință la întâlnirea cu Dumnezeu și nu la slava deșartă prin înfățișare înaintea oamenilor.

Trebuie, de asemenea, remarcate și cele două sâmbete: „Sâmbăta Morților” care precede „Duminica Lăsatului sec de carne” și „Sâmbăta Asceților” care precede „Duminica Lăsatului sec de brânză”. „Sâmbăta Morților” este privită în special de iconografia Triodului ca un simbol al celei de-a Doua Veniri a lui Cristos. Prin comemorarea tuturor celor trecuți la viața veșnică, Biserica face referire la marea adunare eshatologică a tuturor oamenilor, vii sau morți, aflați înaintea Judecății.

„Sâmbăta Asceților” îi aduce în fața credincioșilor pe acești sfinți călugări care prin urmarea totală a lui Cristos, prin rugăciune și post au ajuns la rezultatul dorit al Postului Mare, întoarcerea în rai. Exemplul lor îl încurajează pe credincios în a porni pe calea Postului Mare și îl face încrezător că și el la rândul său, prin parcurgerea acestei căi, poate să se întoarcă în rai.

Așadar, privind în ansamblu cele patru duminici și tematicile care sunt scoase în lumină, vom realiza că pentru un post rodnic trebuie să fim smeriți, să trezim în noi căința pentru păcatele săvârșite, să îl ajutăm în orice chip posibil pe aproapele nostru, să fim împăcați cu cei de lângă noi și cu noi înșine și, nu în ultimul rând, să practicăm acest post într-un mod cât mai intim posibil cu Dumnezeu.

Cunoscând toate aceste virtuți, să ne așezăm așadar la linia de început a acestei curse spirituale, purtând în suflet cuvintele Sfântului Apostol Pavel în Întâia Epistolă către Corinteni: „Nu știți voi că acei care aleargă pe stadion, toți aleargă, dar numai unul primește premiul? Alergați în așa fel ca să-l câștigați! Orice atlet renunță la toate. Ei o fac pentru a primi o cunună pieritoare. Însă noi, pentru una nepieritoare.” (1Cor 9,24-26).

Bibliografie:

Al. Schmemmann, *Postul Mare. Pași spre înviere.*, trad. pr. dr. Vasile Gavrilă, Editura Sophia, București, 2013.
Makarios Simonopetrul, *Triodul Explicat. Mistagogia timpului liturgic*, trad. diac. Ioan I. Jică jr, Editura Deisis, Sibiu, 2008.

Petru-Cristian BONȚE
PIO ROMENO

SĂRBĂTOAREA SEMINARULUI

În fiecare an, pe 30 ianuarie, sunt prăznuiți Sfinții noștri părinți și mari dascăli ai lumii și ierarhi: Vasile cel Mare, Grigore de Dumnezeu Cuvântătorul și Ioan Gură de Aur. Ei au trăit la sfârșitul secolului al IV-lea și începutul celui următor și au avut o contribuție importantă în teologia creștină, fiind numiți „Protectori ai învățămîntului teologic”. Cei trei mari ierarhi sunt prăznuiți și separat, având fiecare câte o zi de pomenire în luna ianuarie: Sfântul Vasile pe 1 ianuarie, Sfântul Grigore pe 25 ianuarie, iar Sfântul Ioan pe 27 ianuarie. Însă, pentru a arăta unitatea de învățătură, Biserica a rânduit și o zi de prăznuire comună.

Sinaxarul ne spune că spre sfârșitul secolului al XI-lea, exista la Constantinopol o mare dispută legată de cei trei ierarhi, pentru a stabili care este mai mare: Sfântul Vasile, Sfântul Grigore sau Sfântul Ioan. Cei trei sfinți au început de la o vreme să li se arate aieva, unul câte unul, Sfântului Ioan Mauropous. În final, într-o vedenie, fericitului episcop i-au apărut cei Trei Sfinți împreună. Aceștia i-au spus că sfinții conlucrează cu Dumnezeu și între ei:

Noi, precum vezi, una suntem la Dumnezeu și nu este între noi nici o sfadă sau împotrivire, ci fiecare în vremea sa pornindu-se de dumnezeiescul Duh, am scris învățăturile spre mântuirea cea de obște și folosul oamenilor; și acelea pe care le-am învățat noi înșine, le-am dat și altora spre înmulțirea talantului nostru și nu este între noi vreunul întâi sau al doilea, ci dacă veți vorbi de unul, cei doi urmează. Deci, sculându-te, poruncește acelora care se separă, sfădindu-se, să nu se despartă, luptându-se pentru noi, căci pentru aceasta și noi ne-am sârguit cât am fost vii, și după mutarea noastră, ca să împăcăm lumea și să o aducem într-o unire. Deci, împreunându-ne într-o zi, când și se va părea ție că este de cuviință, fă nouă praznic cuviincios. Apoi, spune și celorlalți care vor fi mai pe urmă, cum că noi suntem una la Dumnezeu și noi negreșit vom mijloci înaintea lui Dumnezeu cele pentru mântuire, pentru cei ce ne vor săvârși praznicul pomenirii noastre.

În urma acestei vedenii, episcopul a ales ziua de 30 ianuarie pentru prăznuirea comună a celor Trei Ierarhi.

Comunitatea Seminarului își cinstește de fiecare dată patronii spirituali așa cum se cuvine. Anul acesta programul liturgic a început în capela „Sfinții Trei Ierarhi” a Seminarului, vineri, 29 ianuarie, de la ora 19:00 cu Vечernia Mare cu Litie, celebrată de Preasfinția Sa Virgil Bercea și venerarea moaștelor Sfinților Vasile cel Mare, Grigore Teologul și Ioan Gură de Aur. La momentul de

rugăciune ni s-au alăturat numeroși preoți și invitați.

Sărbătoarea a continuat sâmbătă, 30 ianuarie de la ora 12:00 cu Sfânta Liturghie Arhierască în Biserica Seminarului. Un sobor de 18 preoți și 2 diaconi, împreună cu Preasfințitul Virgil,

au pornit în procesiune din Capela Sfinții Trei Ierarhi, aceștia fiind așteptați în biserică de seminariști și de credincioșii prezenți în număr foarte mare. În omilia sa, Preasfințitul ne-a îndemnat să călcăm pe urmele lui Isus, avându-i ca modele pe Sfinții Vasile, Grigore și Ioan, împreună cu Maica Domnului:

Noi, toți cei care cre-

dem cu adevărat în Domnul suntem lumina care trebuie să strălucească. Această lumină este cea care ne face să fim vizibili în lume. Nu faptul că spunem «eu sunt creștin» sau «sunt credincios», ci lumina care este în interiorul sufletului trebuie să strălucească în așa manieră încât văzându-ne, lumea să creadă. Să creadă că noi suntem cei care-L reprezentăm pe Mântuitorul. Pentru a reuși acest lucru este nevoie de cel puțin trei condiții pe care ar trebui să le îndeplinim fiecare dintre noi: înainte de toate umilința, apoi verticalitatea, iar în al treilea rând generozitatea.

Un alt moment de bucurie din cadrul Liturghiei, a fost conferirea crucii pectorale părintelui Anton Rus, spiritualul Seminarului nostru, ca însemn al prețurii spiritual-misionare și al devotamentului față de biserică.

Mulțumim tuturor invitaților care ne-au onorat cu prezența la acest eveniment, în special Părintelui Rector al Seminarului din Blaj, Florian Guțiu, precum și delegației Seminarului „Sfântul Ioan Evanghelistul” din Cluj, condusă de părintele Marian Bojor, spiritualul seminarului.

Să cerem, așadar, Sfinților Trei Ierarhi, Vasile, Grigore și Ioan, să mijlocească înaintea lui Dumnezeu cele necesare pentru mântuire noastră prin Troparul Sărbătorii: *Pe cei trei preamari luminători ai Dumnezeirii Celei de trei ori mai strălucitoare decât soarele, pe cei ce învăpăiază lumea cu Razele Dumnezeieștilor dogme; pe râurile cele cu miere curgătoare ale înțelepciunii, care adapă toată făptura cu apele cunoștinței de Dumnezeu; pe Marele Vasile și pe Grigore de Dumnezeu Cuvântătorul, împreună cu Strălucitul Ioan cel cu limbă de aur, toți cei iubitori de cuvintele lor, adunându-ne, cu cântări să-i cinstim; că aceștia pururea se roagă Treimii pentru noi.*

Antoniu SUCIU

Anul IV

FIUL RISIPITOR

Fiul Risipitor și-a cerut partea de avere când Tatăl încă era în viață. Aceasta, desigur, poate fi considerată ca o nesimțire rară și se poate interpreta că fiul ar fi voit moartea tatălui său. De ce oare tatăl i-a dat partea de avere, în loc să-l certe? Pentru că în această parabolă tatăl milostiv îl reprezintă pe Dumnezeu, care respectă libertatea omului. Fiul risipitor, cerându-și partea de avere, voia cel puțin să nu mai dea socoteală tatălui, voia să își ducă existența separat de acesta.

Și noi suntem asemeni fiului risipitor când păcătuim; și atunci am vrea ca Dumnezeu să nu vadă, ca legea morală să nu existe. Și noi ne cheltuim moștenirea, o viață scurtă pe pământ care trebuie dedicată face-rii binelui și o șansă de a moșteni Împărăția Cerească.

După ce Tatăl, răspunzând cererii fiului cel mic și-a împărțit averea, acesta a plecat într-o țară îndepărtată, risipindu-și averea în desfrânări. Și pentru noi, păcatul și mai ales robia acestuia, este ca o țară îndepărtată, îndepărtată de cea pentru care am fost făcuți, care e apropierea lui Dumnezeu, Împărăția sa. Așa cum fiul risipitor, prin alegerea sa de a se desfrâna, în mod necesar s-a îndepărtat de tatăl, așa și noi, păcătuind în mod necesar ne îndepărtăm de Tatăl Cerească și de harurile Sale.

Fiul risipitor a cheltuit totul și a început a duce lipsă. De ce oare a cheltuit totul, în loc să se gândească cu prudență, că dacă cheltuiește totul pe desfrânări, în curând nu va mai rămâne cu nimic și va duce mare lipsă? Probabil, când a căzut în patima desfrânării, nu s-a mai putut opri. Poate avea niște planuri iluzorii de-a face niște afaceri, însă, acestea nu i-au ieșit. Păcatul ne face ca uneori să nu mai vedem corect realitatea. Adam și Eva, păcătuind, și-au închipuit că după păcat le va fi și mai bine, dar s-au ales cu o viață plină de trudă. Să nu facem și noi ca ei, ca nu cumva să ne alegem cu moartea veșnică. Păcatul, și chiar și numai îmbrățișarea tentației, ne denaturează percepția despre realitate.

Când a păcătuie de fapt Fiul Risipitor? Sigur el a păcătuie cu fiecare desfrânare, dar păcatele sale nu au început acolo. El trebuia să fie un fiu bun al tatălui, fericit că este alături de tatăl său și că nu îi

lipsește nimic. El însă, în sinea lui, simțind ispita spre desfrâu și neascultare, în loc să o respingă, a îmbrățișat-o. Fiecare dintre noi, și chiar și oamenii cei mai sfinți, adesea sunt încercați de ispите diverse. Nicio ispită nu este păcat, dar îmbrățișarea ispitei este deja păcat, și primul pas spre păcate mai grave. Fiul risipitor, în loc să respingă ispita sa de a duce o viață în desfrâu, și în autonomie totală față de Tatăl, a îmbrățișat aceste ispите. Atunci a greșit cel mai mult. Ba chiar, dorința sa de desfrâu, probabil a fost primul pas spre o denaturare a realității în percepția sa. Tatăl milostiv a început să pară un opresor, căci nu ar fi permis desfrâul în casa sa. Și așa a început să își dorească să plece într-o țară îndepărtată. Și dorindu-și acestea,

cu timpul a început să creadă că ce își dorea era normal și a îndrăznit să ceară partea sa de avere, adică a căzut în nerușinare și și-a pierdut iubirea pentru milostivul său tată.

Risipind toată partea sa de avere, fiul risipitor s-a angajat ca păzitor al porcilor, la un locuitor al țării străine în care trăia. Dar el nu avea voie să mănânce nici măcar mâncarea porcilor. A o duce mai rău decât porcii, care sunt animale necurate pentru iudei, era un semn al decadenței totale.

Cu toate acestea, risipitorul și-a venit în sine și a hotărât să se întoarcă la tatăl său, ca să-i fie argat. Tatăl cel milostiv, de departe și-a zărit fiul și i s-a făcut milă de el. A

alergat la el și l-a sărutat. Cum de l-a zărit? Probabil îl aștepta de mult. La fel așteaptă și Dumnezeu convertirea noastră. Cum de tatălui i s-a făcut milă de fiul său și a venit să-l îmbrățișeze? Pentru că aceasta este atât tendința omenească, cât și cea divină. Să nu uităm niciodată că am fost făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, care ne este părinte. El, din milă pentru noi, a trimis pe Fiul Său unul-născut, ca prin patima și crucea Sa să răscumpere lumea. Dumnezeu, asemenea tatălui milostiv, ne vine în întâmpinare în Drumul nostru de convertire. El ne dă harul de a ne ridica din păcat și de a ne întoarce spre El.

Adrian RADU
Anul II

SAMARITEANUL MILOSTIV

„Să-L iubești pe Domnul Dumnezeul Tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși”. Îl iubim noi pe aproapele nostru ca pe noi înșine?

După cum ne precizează pericopa evanghelică, Isus ne vorbește despre un om care a căzut între tâlhari. Cred ca aceasta parabolă ni se potrivește și nouă în ziua de astăzi. Dacă ne punem întrebarea cine este omul căzut și cine sunt acei tâlhari, ne putem da seama că victima ne reprezintă de cele mai multe ori pe fiecare dintre noi, iar acei tâlhari reprezintă păcatele în care de multe ori cădem fără să ne dăm seama sau poate chiar cu voia noastră.

Ascultând cu atenție observăm că levitul și preotul l-au văzut pe acest om căzut, dar au trecut pe alături, neluând nicio atitudine. Oare aceștia doi erau cufundați în rugăciune sau erau locuiți de gânduri înalte? Nu știm acest lucru, Isus precizează numai ca ei l-au văzut dar au trecut pe de-alături.

De multe ori ni se întâmplă ca aproapele, fratele nostru să cadă în păcat, în greutăți și noi să fim la fel de indiferenți. Iată una din învățăturile acestei parabole – să nu fim indiferenți față de problemele celui de lângă noi.

Vedem apoi reacția celui de-al treilea. Acesta nu trece cu indiferență, se oprește pentru că a fost impresionat de trauma omului aflat în suferință și acest lucru i-a inspirat milă. Acest lucru ne învață să fim milostivi față de cei aflați în nevoie și în necazuri.

În același timp, observăm ca bunătatea și solidaritatea nu țin de gradul de înfiere față de Dumnezeu. Cel care a dovedit milă era un samaritean, considerat la acea vreme un păgân. Samaritenii erau o grupare marginalizată, erau dați la o parte de către ceilalți, iudeii îi considerau păcătoși și trădători

și nici măcar nu treceau prin pământul lor „ca nu cumva să se spurce și ei”. Cu siguranță nici nu ne-am fi gândit ca unul ca acesta să se fi oprit și să-l ajute pe acela care era în necaz.

Evanghelia ne mai învață un lucru: să nu desconsiderăm și să nu judecăm niciodată pe cel străin pentru că nu cunoaștem inima lui și, păcătoși fiind, nu suntem în măsură să o facem. Și nici pe cel căzut, așa cum au făcut levitul și preotul, deoarece nu știm niciodată împrejurările în care acesta a căzut.

Ni se întâmplă de multe ori să mergem cu mașina și să vedem pe câte unul culcat la pământ pe marginea drumului. Prizonieri prejudecății, noi deja l-am catalogat: că e un viciat și un om lipsit de cumpătare deși, poate că este victima unui atac sau a unei boli care își face de cap când bietul

om nu se află în sânul familiei. Ni se poate întâmpla și nouă să fim în suferință și atunci cu siguranță vom aștepta ajutorul celui alt.

În concluzie, această parabolă ne arată cine este aproapele și ne arată cum să răspundem nevoilor sale: prin milostivire, dovedind interes și nu indiferență, fără a face judecăți pripite și fără a-l desconsidera. Și toate acestea din iubire față de aproapele.

Dacă nu ne iubim aproapele, niciodată nu vom da răspuns potrivit la un asemenea test. Și atunci, sufletul nostru are mântuirea compromisă. Atât în pasajul evanghelic cât și Scrisoarea către Efeseni ne învață să fim uniți între noi, răbdători unii cu alții și blânzi imitându-l pe Bunul Păstor, Isus Mântuitorul.

Să ne rugăm bunului Dumnezeu să ne ajute ca prin harul său să învățăm și să știm să iubim, să putem ajuta, pentru că numai așa vom câștiga împărăția lui Dumnezeu.

Bogdan MIHEȘ

Anul IV

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Coordonator: pr. Anton CIOBA

Redactor: Antoniu SUCIU

Din redacție: Viorel BĂDICEANU, Giusepe GHIURCĂ, Paul MĂRINCEAN, Andrei MOTYKA, Cristi NEAGOE, Gabriel PINTEA

ADRESA REDACȚIEI

Seminarul Teologic Greco-Catolic,

Parcul Traian, 20, Oradea, Bihor, România.

E-mail: seminaroradea@yahoo.com

www.seminaroradea.ro